

ดวงใจขบถ มธุรสโลกันตร์: จริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชาย
ในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร*

DUANGJAI KABOT AND MADHUROSA LOKANTARA: ETHICS
REFLECTED THROUGH MAIN MALE CHARACTERS IN THE NOVEL
COLLECTION “SUPAAP BURUS JOMJONE”

จุฑามาศ ศรีระชา

Chuthamat Srirasa

มหาวิทยาลัยบูรพา

Burapha University, Thailand

E-mail: chuthamat@go.buu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ประกอบด้วยนวนิยายจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องดวงใจขบถ และเรื่องมธุรสโลกันตร์ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และคู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของสำนักงาน ก.พ. มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสารและเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมของตัวละครเอกชายปรากฏ 2 พฤติกรรม ได้แก่ 1) พฤติกรรมของคนดี และ 2) พฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ด้านสาเหตุทางจิตใจ พบ 5 ประการ ได้แก่ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม และด้านพื้นฐานทางจิตใจ พบ 3 ประการ ได้แก่ 1) สติปัญญา 2) ประสบการณ์ทางสังคม และ 3) สุขภาพจิตดี จริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมทางจริยธรรม สาเหตุทางจิตใจ และพื้นฐานทางจิตใจ ล้วนมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง และไม่สามารถขาดส่วนใดส่วนหนึ่งได้ สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลจะเจริญเติบโตพัฒนาเป็นคนดีมีจริยธรรมย่อมต้องผ่านกระบวนการการขัดเกลา ประสบการณ์ รวมถึงพื้นที่และโอกาสให้บุคคลได้แสดงความสามารถ ซึ่งตัวละครเอกชายถือเป็นแบบอย่างในการแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรม พร้อมทั้งทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ว่า เมื่อเป็นผู้มี

จริยธรรมแล้วย่อมนำสิ่งดี ๆ มาสู่ชีวิตของตนและผู้อื่น จึงถือได้ว่านวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรเป็นนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวทางจริยธรรมได้อย่างสมบูรณ์

คำสำคัญ: ดวงใจขบถ, มธุรสโลกันตร์, จริยธรรม, ตัวละครเอกชาย, นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร

Abstract

The objectives of this research article were to examine ethics reflected through main male characters in 2 novels namely Duangjai Kabot and Madhurosa Lokantara in the novel collection entitled Supaap Burus Jomjone. Thai Psychological Theory of Moral and Work Behavior proposed by Duangduen Bhanthumnawin and the Manual for Ethical Development and Promotion in Civil Servant of Office of the Civil Service Commission were used as the analysis framework. This study employed documentary research approach and descriptive analysis was used to present the results. The results showed two types of ethical behavior: behavior for well doer and behavior for virtuous and masterful individual. In terms of psychological reasons, there are 5 reasons found including 1) ethical logic, 2) future-orientation and self-regulation, 3) internal locus, 4) achievement motivation, and 5) attitude, morality and value. In terms of psychological basis, there are 3 factors found including 1) intelligence 2) societal experience and 3) good mental health. It can be claimed that ethical behavior, psychological reasons, and psychological basis are interrelated and inseparable. This means nurture, experience and opportunity altogether play important role in incubating ethics in an individual. As seen from the studied characters, they were created to be ethical role models for readers and allow the readers to learn that ones with ethical attributes can gain good to their and other's lives. Therefore, this novel collection well portrays ethics and is a good novel collection for readers.

Keywords: Duangjai Kabot, Madhurosa Lokantara, Ethical principle, Main male characters, Novelcollection “Supaap Burus Jomjone”

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงคำว่า จริยธรรม ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศีลธรรม, กฎศีลธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

กล่าวโดยสรุป คำว่า จริยธรรม หมายถึง หลักการประพฤติตนให้อยู่บนความดีและความถูกต้องตามหลักธรรมทางศาสนาเพื่อให้เกิดความดีงาม เช่น มีระเบียบวินัยต่อตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้งมีความเสียสละต่อผู้อื่น เป็นต้น หลักจริยธรรมมีความสำคัญอย่างมากโดยเฉพาะกับการพัฒนาประเทศ เนื่องจากว่าประเทศใดที่จะสามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญและทัดเทียมอารยประเทศได้นั้น จำเป็นต้องเริ่มต้นจากพัฒนาประชากรที่อยู่ในประเทศให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ เพราะเมื่อประเทศมีประชากรที่มีคุณภาพแล้ว ย่อมทำให้เกิดการขับเคลื่อนและพัฒนาไปในทางที่ดีและเจริญอย่างรวดเร็ว ดังนั้นหลักจริยธรรมจึงเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานที่ประชาชนควรมีและพึงปฏิบัติ

สำหรับประเทศไทยนั้นในด้านการพัฒนาจริยธรรมให้แก่ประชาชนมีการปลูกฝังจริยธรรมมาอย่างยาวนาน เพื่อสร้างประชาชนที่มีคุณภาพจากภายในจิตใจสู่ภายนอก โดยการปลูกฝังจริยธรรมนี้สามารถกระทำผ่านหลายช่องทาง เช่น การสอนเรื่องจริยธรรมโดยตรงผ่านการฟังธรรมะ การสอดแทรกหลักจริยธรรมผ่านการเล่านิทาน การนำเสนอจริยธรรมผ่านตัวละครที่ปรากฏในวรรณคดีและวรรณกรรม รวมถึงการนำเสนอจริยธรรมในละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ เป็นต้น อีกทั้งด้านการศึกษายังให้ความสำคัญในเรื่องของการปลูกฝังจริยธรรมตั้งแต่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่า มีผู้สนใจศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมในคนไทยตั้งแต่ช่วงวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เช่น งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นของเด็กไทย (สุภาวดี ศรีวรรณะ, 2537) งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่งร่วมกับกิจกรรมผ่านเฟซบุ๊ก ในรายวิชา วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล เรื่อง จริยธรรมทางวิถีชีวิตในยุคดิจิทัลของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร (ราชการ สังขวดี, 2559) และงานวิจัยเรื่อง กลวิธีสื่อคุณธรรมและจริยธรรมในนวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม (พ.ศ. 2556 - 2557) (พัชรพร สาลี, 2560) เป็นต้น จะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา มีงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมประชากรไทยในหลายกลุ่มบุคคล และเป็นจุดที่น่าสังเกตว่าแม้ระยะเวลาจะผ่านไปซึ่งอาจทำให้วิถีการดำรงชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการดำรงชีวิตที่มีสื่อสมัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น แต่การให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปลูกฝังด้านจริยธรรมยังคงอยู่และมีผลสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมที่กล่าวไปข้างต้นแล้วนั้น ยังมีนักวิชาการที่สนใจเกี่ยวกับการศึกษาจริยธรรมในคนไทยและคิดค้นทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับการศึกษาจริยธรรม เรียกว่า “ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม” ผู้คิดค้นทฤษฎีนี้ คือ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้เสนอทฤษฎีที่อธิบายความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมของบุคคลได้เป็นอย่างดี ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้ให้รายละเอียดไว้ว่า มีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนดอกและผล ส่วนลำต้น และส่วนราก ส่วนแรกคือ ดอกและผล แสดงถึงพฤติกรรมการ

ทำความเข้าใจความขี้ขลาดและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ส่วนที่สองคือ ส่วนลำดับประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม และส่วนที่สาม คือ รากของต้นไม้ ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สองมี 3 ด้านคือ 1) สติปัญญา 2) ประสบการณ์ทางสังคม และ 3) สุขภาพจิต (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2539) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการศึกษาทางด้านจริยธรรมในสังคมไทย เพราะผู้สร้างทฤษฎีได้ใช้ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานวิจัยของตนเองและนักวิจัยท่านอื่น ๆ ที่ศึกษาจากกลุ่มประชากรในสังคมไทยมาอย่างกว้างขวาง จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยได้ศึกษาและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมของบุคคลในหลากหลายกลุ่ม หรือแม้กระทั่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในวัฒนธรรมกรรม เช่น นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยาย เป็นต้น

นวนิยายหลายเรื่องได้มีการนำเสนอเรื่องราวทางจริยธรรมผ่านการกระทำของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าผลของการกระทำของตัวละครนั้น ในตอนจบของเรื่องจะได้รับผลของการกระทำอย่างไรบ้าง นวนิยายบางเรื่องได้แสดงให้เห็นโดยตรงว่าหากกระทำความดีแล้วก็จะได้รับผลดีเป็นการตอบแทน แต่หากกระทำความชั่วผลที่ตามมาก็จะได้รับความชั่วร้ายเข้ามาในชีวิต ในขณะที่นวนิยายบางเรื่องไม่ได้แสดงผลของการกระทำทำให้ผู้อ่านทราบโดยตรงแต่ให้ผู้อ่านได้คิดและพิจารณาจากการกระทำของตัวละครว่าจะเกิดผลลัพธ์ที่ตามมาอย่างไร ดังนั้นการแสดงให้เห็นการกระทำและผลที่ตามมาของตัวละครในนวนิยายดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นเรื่องราวการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ผู้อ่านทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถพิจารณาได้ว่าเราควรดำรงชีวิตและปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้เกิดความสุขสงบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม

กล่าวถึงนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรประกอบไปด้วยนวนิยายจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ นวนิยายเรื่องดวงใจขบถและนวนิยายเรื่องมธุรสโลกกันตร์ นวนิยายชุดนี้เป็นนวนิยายที่มีฉากย้อนยุคอยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ. 2500 มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักระหว่างตัวละครเอกชายและตัวละครเอกหญิงที่ต้องร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์รักแท้ นวนิยายชุดนี้เกิดจากการร่วมมือระหว่างนักเขียนสองท่าน โดยความพิเศษของนวนิยายชุดนี้คือ ตัวละครเอกฝ่ายชายเป็นฝาแฝดที่มีใบหน้าเหมือนกันแต่ด้านนิสัยและบุคลิกมีความแตกต่างกัน โดยนวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ตัวละครเอกฝ่ายชายเป็นแฝดผู้น้อง ซึ่งเป็นตัวแทนของชายที่มีความเป็นสุภาพบุรุษประกอบอาชีพรับราชการทหารในหน่วยรบพิเศษ ส่วนนวนิยายเรื่องมธุรสโลกกันตร์ ตัวละครเอกฝ่ายชายเป็นแฝดผู้พี่ ซึ่งเป็นตัวแทนของสุภาพบุรุษในคราบของจอมโจร ผู้ซึ่งมีความเก่งกล้าและมีคาถาอาคมทำให้ทางการไม่สามารถจับตัวได้ ในขณะที่เดียวกันตัวละครเอกฝ่ายชายทั้งสอง

เรื่องได้แสดงการกระทำที่บ่งบอกว่าเป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเกิดเหตุ การณ์ใดที่เป็นเหตุให้นำพาไปสู่ความเสียหาย ตัวละครเอกทั้งสองเรื่องจะมีหลักจริยธรรมนำทางชีวิต และไม่ปฏิบัติตนไปสู่หนทางแห่งหายนะ ซึ่งผลจากการกระทำของตัวละครเอกชายทั้งสองเรื่องนั้นทำให้เกิดผลดีต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ดวงใจขบถ มุรุษโสโลกันตร์: จริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร” ด้วยการนำทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุนาวิณ (ดวงเดือน พันธุนาวิณ, 2539) และคู่มือการพัฒนา และส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของ สำนักงาน ก.พ. (สำนักงาน ก.พ., 2561) มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ซึ่งเป็นการนำทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ศึกษาโดยคนไทยมาวิเคราะห์ผ่าน ตัวละครในวรรณกรรมไทย บทความวิจัยนี้จะแสดงให้เห็นการบูรณาการของศาสตร์ต่างสาขาทางด้านวรรณกรรมไทยกับทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา ซึ่งเป็น การศึกษาแบบสหวิทยาการที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ในการวิเคราะห์วรรณกรรมที่เปิดกว้างมากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นจริยธรรมที่ปรากฏผ่านการกระทำของตัวละครเอกชาย โดยผลการวิจัยจะทำให้ได้รูปแบบการศึกษาจริยธรรมในตัวละครเอกชายผ่านทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม ทำให้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นกรอบในการศึกษาจริยธรรมในนวนิยายเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ได้แก่ 1) นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ผู้เขียนคือ ณาธา พิมพ์รวมเล่มครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2559 จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์พิมพ์คำ และ 2) นวนิยายเรื่องมุรุษโสโลกันตร์ ผู้เขียนคือ อุมาริการ์ พิมพ์ครั้งที่ 4 เมื่อ พ.ศ. 2560 จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์พิมพ์คำ

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ในประเด็นจริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร โดยผู้วิจัยใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุนาวิณ (ดวงเดือน พันธุนาวิณ, 2539) และคู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ของ สำนักงาน ก.พ. (2561) (สำนักงาน ก.พ., 2561) มาปรับเป็นกรอบในการวิเคราะห์นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร เนื่องจากตัวละครเอก

ชายได้แสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งบ่งบอกว่าเป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิตอันปรากฏ
ในนวนิยายชุดนี้อย่างชัดเจน

3. ชั้นสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

4. ชั้นนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องดวงใจขบถ มธฺรสถโกลกันตร์: จริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชาย
ในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ผู้วิจัยพบว่า ตัวละครเอกฝ่ายชายทั้งสองเรื่องได้แสดง
การกระทำที่บ่งบอกว่าเป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดที่เป็นเหตุให้
นำไปสู่ความเสียหาย ตัวละครเอกทั้งสองเรื่องจะมีหลักจริยธรรมนำทางชีวิต ซึ่งผลจาก
การกระทำของตัวละครเอกทั้งสองเรื่องนั้นทำให้เกิดผลดีต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง ดังในนว
นิยายเรื่องดวงใจขบถ กล่าวถึงตอนที่พสุต้องเดินทางอยู่ในป่าสองต่อสองกับเจ้าแสงจันทา
ซึ่งเป็นเจ้าหญิงแห่งรัฐไทรหลวง พสุต้องพาเจ้าแสงจันทาหนีพวกกบฏที่ตามล่าเธอ การต่อสู้และ
ร่วมเป็นร่วมตายของทั้งสองคน ก่อให้เกิดเป็นความรักขึ้นท่ามกลางการหนีเอาชีวิตรอด เมื่อทั้ง
สองมีโอกาสอยู่ด้วยกันในป่าตามลำพัง พสุจึงต้องทำตามสัญญาว่าจะรักษาเกียรติของเจ้าแสง
จันทา ด้วยการไม่กระทำอะไรเกินเลยต่อเธอ แม้ว่าบรรยากาศจะเป็นใจ และมีโอกาสให้พสุได้
แสดงความรักต่อเจ้าแสงจันทาก็ตาม แต่พสุก็มีคติเตือนใจอยู่เสมอว่า “ลูกผู้ชายต้องให้เกียรติ
ผู้หญิง” โดยการไม่ชิงสุกก่อนห่าม อีกทั้งเจ้าแสงจันทามีคู่มั่นอยู่แล้ว พสุจึงหักห้ามใจไม่ให้
กระทำเกินเลยและรอวันที่จะได้เริ่มต้นชีวิตคู่กับเจ้าแสงจันทาอย่างถูกต้อง ซึ่งการกระทำ
ดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมในส่วนของดอกและผล เป็นการแสดงพฤติกรรมที่
ไม่ทำร้าย ทำลาย หรือเบียดเบียนให้ผู้อื่นเดือดร้อน เพราะหากพสุได้ล่วงเกินเจ้าแสงจันทาจะ
ส่งผลให้เจ้าแสงจันทาเสื่อมเสียเกียรติและกระทำผิดต่อของคู่มั่นของเธอ ดังนั้น
การรักษาเกียรติของเจ้าแสงจันทาคือการแสดงพฤติกรรมการมีจริยธรรมของพสุ ดังเนื้อหา
ในนวนิยาย ความว่า

“สัญญาของลูกผู้ชาย...เมื่อรับปากแล้ว จะกลืนคำพูดของตัวเองไม่ได้ จนกว่าจะทำให้
สำเร็จ”

“ฉันทขอโทษค่ะ” เธอพิมพ์หน้าเศร้า ๆ

“คุณไม่จำเป็นต้องขอโทษเลย ผมดีใจต่างหากล่ะ ที่มีโอกาสได้จับหวาน ๆ จากคุณ”
เขาจับคางของเธอขยับไปมาเบา ๆ “เพียงแต่...พ่อกับแม่ของผมสอนผมเสมอว่า ลูกผู้ชายต้อง
ให้เกียรติผู้หญิงและคุณยังเป็นถึง เจ้าหญิงแห่งรัฐไทรหลวง คุณจะมาเสื่อมเสียเกียรติเพราะผม
ไม่ได้ คุณจะต้องกลับไปอย่างไร้มลทิน”

“คุณทำให้ฉันละลายใจเหลือเกิน” เธอพูดเสียงลั่นเครือ พลุรีบจับมือเธอลุกมาจูบ
“ไม่ใช่ความผิดของคุณสักหน่อย ผมต่างหากละที่ซักจงหญิงสาวไม่ประสาอย่างคุณ
ผมไม่ควรจูบคุณตั้งแต่แรกด้วยซ้ำ แต่ผมก็ห้ามใจตัวเองไม่ได้ ดังนั้นแค่ได้จูบสักนิตก็ยิ่งดี คงทำ
ให้ผมนอนหลับสบายไปทั้งคืน...”

“แต่ฉันก็ยังทำผิดประเพณีอยู่ดี”

“อย่าพูดอย่างนั้นสิเจ้าน้องจ้อย เราห้ามหัวใจไม่ได้ แต่อย่างน้อยเราก็คงจะไม่ยอมทำผิด
ไปมากกว่านี้ วันหน้าจะมีใครมาว่าเจ้าน้องไม่ได้”

“ค่ะ” เธอยิ้มลั่น ๆ พลุจึงดึงเธอเข้ามากอดอีกครั้ง และโยกตัวไปมาคล้ายปลอบโยน
เด็กน้อย

“ผมจะรอนะ...เจ้าน้องจ้อย รอวันที่คุณไม่มีพันธะใด ๆ อีกแล้ว ถึงวันนั้นเราสองคนคง
จะได้เริ่มต้นอย่างถูกต้อง และยุพราชจะมากล่าวหาผมไม่ได้อีกกว่าแย่งคุณมาจากคู่มั้น”
(ณารา, 2559)

ทางด้านตัวละครภูผาหรือเสือดา ในนวนิยายเรื่องมธุรสโลกกันตร์ แม้จะเป็นจอมโจรที่
เก่งกาจและหาตัวจับได้ยาก แต่สิ่งหนึ่งที่เสือดาต้องปฏิบัติเป็นประจำและตรงข้ามกับวิถีปฏิบัติ
ของความเป็นโจรคือการเคร่งครัดในเรื่องศีลห้า สำหรับบุคคลทั่วไปการรักษาศีลให้ครบทั้งห้า
ข้อนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่ยากลำบาก อาจจะด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยให้สามารถ
ปฏิบัติตามศีลทั้งห้าข้อได้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภูผาผู้ซึ่งเป็นจอมโจรที่ต้องออกปล้นตามคำสั่ง
ของเสือดา ภูผาต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลห้าอย่างเคร่งครัดซึ่งเป็นเรื่องที่ยากกว่าบุคคลอื่นอีก
หลายเท่า เพราะด้วยปัจจัยในการดำรงชีวิตของจอมโจรที่ไม่เอื้อต่อการถือศีลห้า ทำให้เป็น
อุปสรรคอย่างมาก เช่น การดื่มเหล้า การฆ่าคน การพูดปด การประพฤติดินในกาม เป็นต้น แต่ภูผา
ก็พยายามที่จะรักษาศีลห้าไว้ให้ได้มากที่สุด เพราะภูผามีอาคม ของขลัง อีกทั้งจิตใจเบื่องลือก
ของภูผานั้นเป็นคนดี มีศีลธรรม พยายามช่วยเหลือคนยากจน หากไม่จำเป็นภูผาจะไม่เช่นฆ่า
หรือทำร้ายผู้อื่น การถือศีลห้าของภูผานี้ถือเป็นการแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลัก
จริยธรรมในทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมเช่นเดียวกับการกระทำของพลุในนวนิยายเรื่องดวงใจขบถ
คือส่วนของดอกและผลซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมการทำมาหากิน ละเว้นความชั่ว อันเป็น
พฤติกรรมของคนดี ดังในบทบรรยายถึงการถือศีลห้าของภูผา ความว่า

ภูผาเองก็รู้ตัวว่าการเล่นอาคมหรืออาบน้ำว่านศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงสักยันต์สำคัญบน
ร่างกาย ทำให้เขาต้องให้สัจจะครูบาอาจารย์ที่สอนนิชาว่าจะต้องรักษาศีลให้ได้อย่างน้อยสอง
หรือสามในห้าข้อในยามปกติ แต่สำหรับวันพระแล้ว จะต้องรักษาให้ได้ครบบริบูรณ์ทั้ง
ห้าข้อ

ดังนั้นเมื่อเลี้ยงข้อหนึ่งกับข้อสองไม่ได้ ชายหนุ่มก็ต้องไม่กินเหล้า ไม่พูดปด และไม่ประพฤตินิดในกาม

เรื่องกินเหล้า นั้น เขากินเฉพาะคราวจำเป็น และไม่เคยเมามายจนขาดสติเหมือนคนอื่นสักที

เรื่องโกหก ภูผาเป็นคนรักษาสัจจะ พูดคำไหนคำนั้น หรือถ้าไม่เช่นนั้นก็ไม่พูดเลยเพื่อเลี่ยงปัญหา เลยดูเหมือนเขาจะเป็นคนเย็นชาและใจดำอยู่บ้าง

ส่วนข้อกาม ชายหนุ่มจะข้องเกี่ยวกับผู้หญิงที่เต็มใจ หรือพ่อแม่ฝ่ายนั้นเต็มใจยกให้เท่านั้น ที่สำคัญเขาจะไม่นอนกับโสเภณีเด็ดขาด! (อุมาริการ์, 2560)

จากตัวอย่างการวิเคราะห์ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรเป็นผู้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงสรุปการศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรโดยวิเคราะห์ผ่านกรอบทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมดังภาพต่อไปนี้

เบียดเบียนตนเองและพฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งทั้ง 2 พฤติกรรมสามารถแบ่งเป็น พฤติกรรมย่อยได้ดังนี้ พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง พบทั้งสิ้น 4 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรม รู้จักปล่อยวาง พฤติกรรมสวดมนต์ก่อนเข้านอน พฤติกรรมเลือกคบคนดี และพฤติกรรมเชื่อฟัง คำสั่งสอนของผู้ปรารภนาดี ทางด้านพฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น พบทั้งสิ้น 7 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมไม่ลอบทำร้ายศัตรู พฤติกรรมช่วยเหลือผู้ที่ลำบาก พฤติกรรมให้เกียรติสุภาพสตรี พฤติกรรมตอบแทนน้ำใจผู้ปรารภนาดี พฤติกรรมกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมรักษาศีลห้า และพฤติกรรมวางตัวเป็นคนรักอย่างเหมาะสม ส่วนพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง แบ่งเป็น 2 พฤติกรรม ประกอบไปด้วย พฤติกรรมรับผิดชอบและพฤติกรรมพัฒนา ซึ่งทั้ง 2 พฤติกรรม สามารถแบ่งเป็นพฤติกรรมย่อยได้ดังนี้ พฤติกรรมรับผิดชอบพบทั้งสิ้น 2 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อภาระทำของตนเอง และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ทางด้านพฤติกรรมพัฒนา พบทั้งสิ้น 2 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมพัฒนาตนเอง ได้แก่ พฤติกรรมฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ พฤติกรรมตั้งใจเรียน ส่วนพฤติกรรมพัฒนาผู้อื่น ได้แก่ พฤติกรรมสนับสนุนการทำงานของผู้อื่น พฤติกรรมปรับเปลี่ยนผู้อื่นให้เป็นไปในทางที่ดี

ในการวิเคราะห์สาเหตุทางจิตใจของตัวละครเอกชาย พบว่าตัวละครเอกชายมีสาเหตุทางจิตใจด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม พบทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่ การเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ควบคุมตนเองได้ และยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และการใช้เหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรม สาเหตุทางจิตใจด้านมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง พบทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่ การคาดการณ์อนาคตและไม่ประมาท และการควบคุมตนเองทั้งในด้านความคิดและการกระทำ สาเหตุทางจิตใจด้านความเชื่ออำนาจในตน พบทั้งสิ้น 1 ประการ ได้แก่ การเชื่อว่าตนสามารถควบคุมเหตุการณ์และก้าวผ่านไปได้ สาเหตุทางจิตใจด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่ การปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และการทำลายขุมโจรและนำคนผิดมารับโทษ สาเหตุทางจิตใจด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม ด้านทัศนคติ พบทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่ การรู้ว่าสิ่งใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ และการรู้จักประมาณตน ด้านคุณธรรม พบทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่ การแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และการทำลายคนชั่วเพื่อช่วยเหลือคนดี และด้านค่านิยม พบทั้งสิ้น 1 ประการ ได้แก่ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจะช่วยยกระดับบุคคลให้มีความเท่าเทียมกัน

อีกประการคือการวิเคราะห์พื้นฐานทางจิตใจของตัวละครเอกชาย พบว่าตัวละครเอกชายมีพื้นฐานทางจิตใจด้านสติปัญญา พบทั้งสิ้น 4 ประการ ได้แก่ การเล็งดูและแบบอย่างจากครอบครัวมีผลต่อการพัฒนาทางสติปัญญา การพิจารณาเหตุผลก่อนตัดสินใจแสดงพฤติกรรม การเป็นบุคคลช่างสังเกต มีปฏิภาณ ไหวพริบ และการหมั่นศึกษาหาความรู้ แม้สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย พื้นฐานทางจิตใจด้านประสบการณ์ทางสังคม พบทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติภารกิจของหน่วยรบพิเศษ และการเข้าใจและเอาใจใส่บุคคลรอบข้าง ส่วนพื้นฐานทางจิตใจด้านสุขภาพจิตดี พบทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่ การมีสติ

ไม่วิตกกังวลหรือหวาดกลัวมากเกินไป และการมีเมตตาและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน

การศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานทางจิตใจกับสาเหตุทางจิตใจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมทางจริยธรรมของตัวละครเอกชาย การวิเคราะห์นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรผ่านทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม เปรียบเทียบให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนเสมือนต้นไม้ที่แตกต่างกันสายพันธุ์กันออกไป จึงเติบโตเป็นต้นไม้ที่แตกต่างกัน มีความสวยงาม มีลักษณะเฉพาะ และผลิดอกออกผลที่แตกต่างกัน แต่สิ่งสำคัญที่จะทำให้ต้นไม้แต่ละต้นเติบโตได้นั้นขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ จึงไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า การที่บุคคลจะเป็นคนดีและคนเก่งของสังคมได้นั้น จะต้องประกอบไปด้วยการที่ตัวบุคคลจะต้องมีพื้นฐานที่ดี ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดี รวมถึงสภาพแวดล้อมที่ช่วยหล่อหลอมให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคม ดังนั้นการนำทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมาใช้ในการศึกษาตัวละครเอกชายในนวนิยายจึงแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานทางจิตใจกับสาเหตุทางจิตใจที่ส่งผลให้ตัวละครเอกชายแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรม

ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวยังทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า พื้นฐานทางจิตใจและสาเหตุทางจิตใจส่งผลให้ตัวละครเอกชายแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมอย่างไร กล่าวคือ การที่ตัวละครเอกชายจะแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมออกมาได้นั้นจะต้องมีพื้นฐานทางจิตใจที่ดีทั้ง 3 ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิตดี ซึ่งพื้นฐานทางจิตใจเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ตัวละครเอกชายนั้นได้รับการเลี้ยงดูและมีแบบอย่างจากครอบครัวและบุคคลรอบข้าง ทั้งทางด้านความห่วงใย ความอบอุ่น รวมถึงการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี เมื่อตัวละครเอกชายต้องพบเจออุปสรรคต่าง ๆ ย่อมทำให้ผ่านพ้นไปด้วยความเข้มแข็ง เพราะมีครอบครัวและบุคคลที่รักคอยเป็นกำลังใจและเป็นแรงสนับสนุน ในด้านการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม ตัวละครเอกชายได้เรียนรู้ประสพการณ์จากการใช้ชีวิตและการทำงาน ทำให้เป็นผู้มีสติ มีความรอบคอบ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ประกอบกับตัวละครเอกชายเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี ส่งผลให้ไม่เกิดความวิตกกังวลมากเกินไปและมีสติในการแก้ปัญหา เมื่อตัวละครเอกชายมีพื้นฐานทางจิตใจที่ดี จึงเปรียบเป็นรากฐานของต้นไม้ที่มีความแข็งแรง คงทน และมั่นคง พร้อมทั้งจะเป็นแหล่งค้ำจุนพฤติกรรมเหล่านั้นให้ดำรงคงอยู่ ทั้งยังเป็นบ่อเกิดพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ดีที่จะช่วยส่งไปยังลำต้นเพื่อลำเลียงไปเป็นดอกและผลที่สมบูรณ์

ในส่วนต่อมาคือ สาเหตุทางจิตใจทั้ง 5 ด้าน ประกอบไปด้วย เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติคุณธรรม และค่านิยม ซึ่งสาเหตุทางจิตใจทั้ง 5 ด้านเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ตัวละครเอกชายเป็นผู้ที่ คุณลักษณะสามารถควบคุม คาดการณ์ ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตัวเองไม่ประมาทให้ความสำคัญกับการศึกษา เป็นผู้ที่มีเหตุผล มีแรงจูงใจในการทำสิ่งที่ตั้งเป้าหมายให้สำเร็จ

รวมทั้งเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นแรงขับเคลื่อนและผลักดันให้ตัวละครเอกชายสามารถแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมได้ สาเหตุทางจิตใจจึงเป็นกำลังสำคัญในการลำเลียงพื้นฐานทางจิตใจ เพื่อส่งต่อและขับเคลื่อนให้ตัวละครเอกชายแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรม

ดังนั้นพื้นฐานทางจิตใจและสาเหตุทางจิตใจเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้ตัวละครเอกชายแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมในทางที่ดีได้อย่างเหมาะสม พฤติกรรมที่ตัวละครเอกชายแสดงออกมาล้วนเป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ส่งผลดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น จึงเห็นได้ว่าพื้นฐานทางจิตใจ สาเหตุทางจิตใจ และพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ตัวละครเอกชายแสดงออกมานั้น ล้วนมีความสัมพันธ์ มีความเชื่อมโยง และไม่สามารถขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปได้ โดยการศึกษาจริยธรรมในตัวละครเอกชายดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลจะเจริญเติบโตพัฒนาไปเป็นคนดี มีจริยธรรมย่อมต้องผ่านกระบวนการการขัดเกลา ประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงพื้นที่และโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้แสดงความสามารถ ซึ่งตัวละครเอกชายจากนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรถือเป็นแบบอย่างในการแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรม พร้อมทั้งให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ว่า เมื่อเป็นผู้มีจริยธรรมแล้วย่อมนำสิ่งดี ๆ มาสู่ชีวิตของตนและผู้อื่นอย่างไร

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร: จริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชาย” มีประเด็นที่น่าสนใจและควรพิจารณาทั้งหมด 2 ประเด็น ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของนวนิยายในการให้ความบันเทิงและถ่ายทอดจริยธรรมผ่านตัวละครเอกชายใน นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร เป็นที่น่าสนใจได้ว่า ปัจจุบันในสังคมไทยเกิดปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเกิดโรคระบาด มลพิษทางอากาศ อาชญากรรม และการทุจริต เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนส่งผลกระทบต่อให้ตัวบุคคลได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมไทย ดังนั้นในทุกภาคส่วนจึงมีการส่งเสริมและวางแผนเพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมไทยให้มีความเจริญทัดเทียมอารยประเทศ การเริ่มแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมไทยให้ได้ผลดีที่สุดนั่นคือการเริ่มพัฒนาที่ตัวบุคคล โดยการฝึกฝนตัวบุคคลให้รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้ว่าสิ่งใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ รับผิดชอบหน้าที่ของตน พัฒนาคณะอยู่เสมอ ปลูกกระแสสำนึกทำเพื่อส่วนรวม และคำนึงถึงผู้อื่นให้มากขึ้น

ในแวดวงวรรณกรรมถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ช่วยในการสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมเพื่อ ความบันเทิงและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาสังคมไทย โดยเฉพาะการนำเสนองานวรรณกรรมประเภทนวนิยาย โดยนวนิยายเกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานของนักเขียนซึ่งเป็นบุคคลในสังคม นวนิยายแต่ละประเภท ไม่ว่าจะเป็นนวนิยายแนวสืบสวน สอบสวน นวนิยายการเมือง นวนิยายสำหรับเยาวชน รวมถึงนวนิยายรัก เป็นต้น ย่อมมีบทบาท

หน้าที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านเป็นหลักแล้ว ผู้เขียนนวนิยายแต่ละประเภทยังได้นำเสนอแนวคิดหลักของเรื่อง ตลอดจนแฝงเรื่องราวของคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสะท้อนสภาพสังคมผ่านการร้อยเรียงตัวอักษร นอกจากนี้นวนิยายยังมีส่วนช่วยส่งเสริมและนำเสนอในเรื่องคุณงามความดีที่ควรปฏิบัติ แสดงให้เห็นผ่านพฤติกรรมของตัวละครว่า หากตัวละครใดที่กระทำพฤติกรรมที่ดีย่อมได้รับผลดี แต่หากตัวละครใดที่กระทำพฤติกรรมที่ไม่ดีย่อมได้รับผลที่ไม่ดีตามมาเช่นกัน ดังในงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีนในนวนิยายไทยของ นิษฐา จันทปัญญาศิลป์ ที่กล่าวเกี่ยวกับการนำนวนิยายมาใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความว่า

ปัจจุบัน วิถีชีวิตตามกระแสเศรษฐกิจสมัยใหม่ทำให้คนเร่งรีบทำมาหากิน มีการประพฤติปฏิบัติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ผิดจากศีลธรรมวัฒนธรรม เป็นสังคมที่นำมาซึ่งความสับสนอลเวง มีผลลบต่อการพัฒนา เกิดสภาวะที่ไม่พึงปรารถนามาก เพื่อแก้ปัญหาความเสื่อมจากสภาพการณ์ที่ประเทศชาติเจริญแต่วัตถุแต่ขาดความเจริญทางด้านจิตใจ สื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นวนิยายจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการให้ความรู้ ปลุกฝังค่านิยมที่ดี และพัฒนาให้พฤติกรรมจริยธรรมเกิดขึ้น (นิษฐา จันทปัญญาศิลป์, 2541)

เห็นได้ว่านวนิยายเป็นส่วนสำคัญและมีอิทธิพลที่จะทำให้อ่านคล้อยตามและมีพฤติกรรมตามตัวละคร นอกจากนี้นวนิยายบางเรื่องที่ได้รับการนิยมนำไปดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือสื่ออื่น ๆ จนกลายเป็นกระแสความนิยมของสังคม ทำให้เกิดอุตสาหกรรมวัฒนธรรม (Cultural Industries) เกิดการส่งเสริมและถ่ายทอดความเป็นไทยรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม ผ่านวรรณกรรมสู่สายตาคนทั่วโลก ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมในด้านคุณภาพของประชากรและด้านเศรษฐกิจ และยังทำให้คนไทยตระหนักเห็นคุณค่าของวรรณกรรมไทยที่เกิดจากการจากความสามารถของนักเขียนไทยอีกด้วย

กล่าวถึงนักเขียนนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร คือ ณาธาและอุมาริการ์ มีผลงานการประพันธ์นวนิยายที่มีชื่อเสียงอยู่หลายเรื่อง นวนิยายของทั้ง 2 ท่านได้รับความนิยมจนมีผู้สร้างละครโทรทัศน์หลายท่านสนใจนำสร้างเป็นละครโทรทัศน์ ละครที่ดัดแปลงมาจากผลงานนวนิยายของณาธา เช่น ละครเรื่องสุภาพบุรุษจุฑาเทพ ตอน คุณชายธราธร ละครเรื่องรอยรักหักเหลี่ยมตะวัน เป็นต้น ละครที่ดัดแปลงมาจากผลงานนวนิยายของ อุมาริการ์ เช่น เรื่องสร้อยสะบันงา เรื่องเพลิงฉิมพลี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีนวนิยายชุดที่ณาธา กับอุมาริการ์เขียนร่วมกันและได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้อ่าน เห็นได้จากการตีพิมพ์นวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ถึง 4 ครั้ง อีกทั้งยังมีผู้สร้างละครโทรทัศน์นำไปดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ คือนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ประกอบด้วยนวนิยาย 2 เรื่อง คือ ดวงใจขอบ ผู้เขียนคือ ณาธา

และมธุรสโลกันตร์ ผู้เขียนคือ อุมาริการ์ เมื่อละครทั้ง 2 เรื่องออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 ก็ยังได้รับกระแสตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี เห็นได้จาก DARADAILY ได้กล่าวถึงความนิยมของผู้ชมในการดูละครเรื่องดวงใจขบถและละครเรื่องมธุรสโลกันตร์ ความว่า

สำหรับทางช่อง 7HD ซีรีส์ “สุภาพบุรุษจอมโจร” เรื่อง “ดวงใจขบถ” การพบกันของ “ไมค์ ภัทรเดช สงวนความดี” พิสูจน์รักแท้ “นาว ทิสานาฏ ตรีศิก” ก็เดินทางมาถึงตอนอวสาน เช่นกัน พาดเรตติ้งตอนจบสูงถึง 7.14 ก่อนจะส่งไม้ต่อให้กับ “มธุรสโลกันตร์” ละครแนว แอ็คชั่น-โรแมนติก ที่สอดแทรกแนวคิด ความรัก มิตรภาพ และการเสียสละเพื่อบ้านเมือง ประเทศชาติ “ไมค์” ประภคณ์ “มุก มุกดา นรินทรรัักษ์” เคมีดีงาม ออกสตาร์ท เรตติ้ง 5.67 5.64 และพุ่งไป 6.45 (DARADAILY, 2562)

จากกระแสการตอบรับของผู้อ่านและผู้ชมละครแสดงให้เห็นว่า เนื้อหาในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรเป็นนวนิยายที่ให้ความบันเทิง ความสนุกสนาน แฝงข้อคิดในประเด็นต่าง ๆ ให้ผู้อ่านได้ขบคิดและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลในระยะยาวในการพัฒนาประชากรให้เป็นผู้ที่คลายจากความทุกข์เพราะได้รับความบันเทิงและเป็นประชากรที่มีคุณภาพจากเนื้อหาที่ผู้เขียนนำเสนอและแฝงแนวคิด อีกทั้งเมื่อนำไปดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ยังได้รับกระแสตอบรับเป็นอย่างดี ทำให้เห็นการส่งต่อและสืบทอดเนื้อหาจากนวนิยายไปสู่สื่อประเภทละครโทรทัศน์ จึงเป็นการส่งต่อเนื้อหาในนวนิยายจากกลุ่มผู้อ่านนวนิยายไปยังผู้ชมละครโทรทัศน์ซึ่งขยายวงกว้างมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอเรื่องความรัก มิตรภาพระหว่างเพื่อน เรื่องคุณธรรม จริยธรรม การเสียสละเพื่อผู้อื่น รวมถึงการทำเพื่อประเทศชาติ ส่งผลให้ผู้ที่ได้รับข้อมูลจากเนื้อหาในนวนิยายชุดนี้ได้เห็นพฤติกรรมของ ตัวละคร ได้รับข้อคิดทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงเกิดการนำสิ่งที่ได้จากการอ่านและการชมละครโทรทัศน์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

2. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของตัวละครเอกชายแสดงให้เห็นความเป็นสุภาพบุรุษและการสืบทอดความเป็นสุภาพบุรุษผ่านนวนิยายแนวโรมานซ์ จากการศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร พฤติกรรมที่ตัวละครเอกชายแสดงออกมานั้นล้วนเป็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งประกอบสร้างให้ตัวละครพสุและภูมาเป็นสุภาพบุรุษโดยสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตจากการวิเคราะห์พฤติกรรมของคนดีของตัวละครเอกชายว่า ตัวละครเอกชายได้แสดงพฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเองปรากฏทั้งสิ้น 4 พฤติกรรม และพฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่นปรากฏทั้งสิ้น 7 พฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมที่ตัวละครเอกชายแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่นมากกว่าพฤติกรรมที่ไม่เบียดเบียนตนเอง

หากเป็นพฤติกรรมที่ไม่เบียดเบียนตนเอง พฤติกรรมนั้นจะเป็นไปเพื่อการพัฒนาตนเองและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่นหรือไม่ทำให้อื่นลำบากใจ ได้แก่ พฤติกรรมรู้จัก

ปล่อยวาง พฤติกรรมสวดมนต์ก่อนเข้านอน พฤติกรรมเลือกคบคนดี และพฤติกรรมเชื่อฟัง คำสั่งสอนของผู้ปรารถนาดี ส่วนพฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมที่หวังให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ ให้เกียรติผู้อื่น และตอบแทนผู้อื่นที่เคยช่วยเหลือตนเองมาก่อน ได้แก่ พฤติกรรมไม่ลอบทำร้ายศัตรู พฤติกรรมช่วยเหลือผู้ที่ลำบาก พฤติกรรมให้เกียรติสุภาพสตรี พฤติกรรมตอบแทนน้ำใจผู้ปรารถนาดี พฤติกรรมกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมรักษาศีลห้า และพฤติกรรมวางตัวเป็นคนรักอย่างเหมาะสม

แสดงให้เห็นว่าตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรมีพฤติกรรมที่ไม่สร้างความเดือดร้อนและพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าที่จะคำนึงถึงเรื่องราวของตนเอง พฤติกรรมของตัวละครเอกชายตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคำนึงถึงผู้อื่นก่อนตนเองเสมอ จึงถือเป็นคุณสมบัติของสุภาพบุรุษและคุณสมบัติของบุคลากรที่ประเทศชาติต้องการ เพราะถ้าบุคคลใดที่คำนึงถึงผู้อื่น พร้อมช่วยเหลือส่วนรวม เป็นบุคคลที่มีน้ำใจ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ถือเป็นประชากรที่มีคุณภาพ พร้อมที่จะทำความดีเพื่อสังคม หยิบยื่นสิ่งดี ๆ และคอยช่วยเหลือผู้อื่น อันจะนำพาให้สังคมลดความขัดแย้ง และพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้

จากการใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมเป็นกรอบในการวิเคราะห์นวนิยายชุดนี้ ทำให้เห็นว่า ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมดังกล่าวเป็นแว่นส่องทางให้เห็นจริยธรรมในนวนิยายชุดนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อผู้อ่านได้อ่านนวนิยายในเบื้องต้นอาจมองเห็นเพียงความบันเทิงจากเรื่องราวของตัวละคร ซึ่งเป็นนวนิยายแนวโรมานซ์ที่ว่าด้วยเรื่องความรักของชายหนุ่มหญิงสาวตามขนบทั่วไป แต่เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีดังกล่าว จะเห็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของตัวละครเอกชายอยู่เป็นจำนวนมากซ้อนทับกันอยู่ ซึ่งพฤติกรรมที่ตัวละครชายแสดงออกมานั้นล้วนเป็นพฤติกรรมที่บ่งบอกว่าตัวละครเอกชายมีความเป็นสุภาพบุรุษตามชื่อชุดของนวนิยาย

นอกจากนี้นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรยังแสดงให้เห็นการสืบทอดของความเป็นสุภาพบุรุษที่ถูกถ่ายทอดลงในนวนิยายแนวโรมานซ์ ดังจะเห็นได้ว่าวรรณกรรมของไทยมีการสร้างความเป็นสุภาพบุรุษอยู่จำนวนมากและถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านั้นมาอย่างยาวนาน อีกทั้งยังมีผู้สนใจศึกษาวรรณกรรมที่แสดงถึงความเป็นสุภาพบุรุษหรือวีรบุรุษอยู่หลายเรื่อง เช่น งานวิจัยเรื่อง “สุภาพบุรุษ” ในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กับวรรณกรรมศรีบูรพา ของ สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ (สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ, 2551) งานวิจัยเรื่อง พระเอกและผู้ร้ายในภาพยนตร์แนวต่อสู้ผจญภัยของไทย: การวิเคราะห์ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม ของ กฤตยา ณ หนองคาย (กฤตยา ณ หนองคาย, 2556) และบทความเรื่อง สดภาพลักษณ์วีรบุรุษนอกกฎหมายของตัวละครเอกฝ่ายชายในวรรณกรรมของไม้เมืองเดิม ของ รัตนศักดิ์ ก้อนเพชร และกาญจนา วิชญาปกรณ์ (รัตนศักดิ์ ก้อนเพชร และกาญจนา วิชญาปกรณ์, 2561) เป็นต้น จากการศึกษานวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรนี้แสดงให้เห็นการสืบทอดของความเป็นสุภาพบุรุษทั้งที่เป็นสุภาพบุรุษแบบไทยแท้ คือ ตัวละครเอกชายพสุจากเรื่องดวงใจขบถได้แสดงความเป็นสุภาพบุรุษอย่างชัดเจน แสดงออกอย่าง

ตรงไปตรงมา อยู่ในรูปแบบของข้าราชการทหารที่เพื่อประเทศชาติและคนรัก ส่วนตัวละครเอกชายภูผาจากเรื่องมธุรสโลกกัณฑ์ได้แสดงความเป็นสุภาพบุรุษในคราบของจอมโจร เป็นการผสมผสานความเป็นสุภาพบุรุษแบบไทยเข้ากับความเป็นสุภาพบุรุษของตะวันตก หรือที่ในนวนิยายได้กล่าวว่าเป็นสุภาพบุรุษจอมโจรเช่นเดียวกับโรบินฮูด ซึ่งเป็นจอมโจรที่ช่วยเหลือคนยากไร้ หรือถูกกดขี่จากผู้มีอำนาจ ดังนั้นนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรจึงถือว่าเป็นการสืบทอดและแสดงความเป็นสุภาพบุรุษผ่านนวนิยายแนวโรมานซ์ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ในส่วนของณาราและอุมาริการ์ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า นักเขียนทั้ง 2 ท่าน ได้นำเสนอพฤติกรรมทางจริยธรรมในมุมมองของนักเขียนหญิงที่แสดงทัศนคติเกี่ยวกับชายไทยที่เป็นสุภาพบุรุษ อันจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังเช่น รูปร่างหน้าตาดี มีความกล้าหาญ เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความจริงใจ รักครอบครัว และดูแลปกป้องคนรักให้รอดพ้นจากอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น ตัวละครเอกชายต้องมีคุณลักษณะที่ได้ออกมาจากตัวเอง มีหลักความคิดและหลักความประพฤติยึดตามคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ยึดหลักศีล 5 ในการประพฤติตน เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมที่พสุกับภูผาแสดงออกมานั้นเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมให้การยอมรับว่าเป็นพฤติกรรมของคนดี ความเป็นสุภาพบุรุษ เป็นบุคคลที่น่าคบหาและควรได้รับการยกย่อง เป็นชายในอุดมคติของหญิงสาวหลาย ๆ คนที่ต้องการให้เป็นคู่ครอง รวมทั้งเป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในสังคม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ประกอบไปด้วยนวนิยาย 2 เรื่อง ได้แก่ นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ผู้เขียนคือ ณารา และนวนิยายเรื่องมธุรสโลกกัณฑ์ ผู้เขียน คือ อุมาริการ์ นวนิยาย ชุดนี้เกิดจากแรงบันดาลใจของนักเขียนทั้ง 2 ท่านในการสร้างตัวละครเอกชายที่มีใบหน้าเหมือนกัน แต่ลักษณะนิสัยแตกต่างกัน มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักระหว่างตัวละครเอกชายและตัวละครเอกหญิงที่ต้องร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์รักแท้ ทั้งนี้ตัวละครเอกชายยังต้องพิสูจน์ความสามารถและความดีของตนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับอย่างประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าการจะเป็นสุภาพบุรุษได้นั้น ต้องประกอบไปด้วยความเก่งและความดีร่วมกัน นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรมีหน้าที่หลักคือทำให้ความบันเทิงจากเรื่องราวความรักหรือความโรมานซ์ของเรื่อง อีกทั้งยังมีจุดที่น่าสนใจในประเด็นความประพฤติที่ดีงามและถูกต้องของตัวละครเอกชาย ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการศึกษาจริยธรรมผ่านทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะของผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะคือ ควรศึกษาประเด็นทางจริยธรรมในวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ โดยใช้ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะของ ดวงเดือน พันธมนาวิน ทั้งนี้ผู้ที่สนใจการศึกษาทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะสามารถเลือกเฉพาะบางประเด็นในทฤษฎีดังกล่าวมาศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในวรรณกรรมได้ เช่น การศึกษาในประเด็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของตัวละคร หรือการศึกษา

ในประเด็นทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยมที่ปรากฏในตัวละคร เป็นต้น ซึ่งวรรณกรรมที่เลือกมาศึกษาอาจเป็นวรรณกรรมเยาวชน วรรณกรรมการเมือง วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน หรือวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาจริยธรรมและกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมประเภทงบประมาณเงินอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้ส่วนงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ 2564

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา ณ หนองคาย. (2556). พระเอกและผู้ร้ายในภาพยนตร์แนวต่อสู้ผจญภัยของไทย: การวิเคราะห์ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม. ใน *ดุชนิพนธ์อักษรศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณารา. (2559). *ดวงใจขบถ*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2539). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิษฐา จันทปัญญาศิลป์. (2541). *พฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีนในนวนิยายไทย*. ใน *วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรพร สาสิ. (2560). *กลวิธีสื่อคุณธรรมและจริยธรรมในนวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม (พ.ศ. 2556-2557)*. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมไทย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตนศักดิ์ ก้อนเพชร และกาญจนา วิชญาปกรณ์. (2561). *สตาพลักษณ์วีรบุรุษนอกกฎหมายของตัวละครเอกฝ่ายชายในวรรณกรรมของไม้เมืองเดิม*. *วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 6(2), 147-166.
- ราชการ สังขวดี. (2559). *การพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่งร่วมกับกิจกรรมผ่านเฟซบุ๊ก ในรายวิชาวิถีชีวิตในยุคดิจิทัล เรื่อง จริยธรรมทางวิถีชีวิตในยุคดิจิทัลของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร*. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

- สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ. (2551). “สุภาพบุรุษ” ในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับวรรณกรรมศรีบูรพา. ใน ดุษฎีนิพนธ์อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาวรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงาน ก.พ. (2561). คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน. เรียกใช้เมื่อ 20 มิถุนายน 2564 จาก <https://www.ocsc.go.th/node/4078>
- สุภาวดี ศรีวรรณนะ. (2537). การพัฒนาจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นของเด็กไทย. ใน รายงานการวิจัย. สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- อุมาริการ์. (2560). มธุรสโลกันตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- DARADAILY. (2562). เช็กด่วน! เรตติ้งอวสาน “ดวงใจขบถ-ลิขิตแห่งจันทร์” และตอนแรก “มธุรสโลกันตร์-ทิวาซ่อนดาว”. เรียกใช้เมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://www.daradaily.com/news/84903/read>